

1. L'evolució política

1-1 Una política socialdemòcrata

Des de 1982 al 1996 a Espanya va governar el PSOE. L'any 1993, però, els socialistes no van obtenir majoria absoluta i van haver de governar amb el suport parlamentari de CiU

Els socialistes van proposar-se superar la crisi econòmica i van iniciar construcció d'un model d'Estat semblant al de Suècia i Alemanya. Per poder finançar la política social que propugnava, el govern va aplicar dues mesures: la reconversió industrial (potenciar sectors en auge i desinvertir en altres que no eren competitives) i la reforma fiscal. En conseqüència, el govern va haver d'enfrontar-se a les vagues generals del 1985 i 1988.

La reconversió industrial va afectar les empreses públiques del sector de les drassanes, la siderúrgia i la mineria. La reconversió va provocar conflictes, però també va permetre sanejar el sector i alliberar l'Estat d'una càrrega financera.

La reforma fiscal, que ja s'havia iniciat amb Adolfo Suárez, buscava augmentar els impostos directes i distribuir millor el pes de la recaptació impositiva. La majoria de la recaptació es va destinar a les despeses socials i a la inversió en infraestructures i promoció de l'economia. La sanitat va passar a ser una prestació universal. a què tothom tenia dret.

La política es va reflectir també en la renovació dels sistemes de pensions per als jubilats i en els subsidis assistencials.

1-2 La fi de l'aïllament internacional

Un cop restablerta la democràcia, Espanya es va integrar en molts organismes internacionals, com el Consell d'Europa (redactor dels Drets Humans), l'OTAN i la Comunitat Econòmica Europea.

La primera operació fou la integració en l'OTAN. Aquesta decisió entrava en contradicció amb la doctrina respecte a l'organisme que havia defensat el PSOE abans d'arribar al govern. Es tractava d'adherir-se a un pacte militar en què els Estats Units tenien un paper predominant, cosa que no era ben vista pels d'esquerres. L'últim govern (UCD, governat per Calvo Sotelo) ja havia acceptat l'entrada d'Espanya a l'OTAN, sense sotmetre la decisió a consulta popular,

L'oportunitat de modernitzar l'exèrcit espanyol i d'homologar-lo amb els dels països democràtics, i el desig de trencar l'aïllament en matèria de defensa, van fer canviar de posició el govern socialista. El 1986 va plantejar un referèndum per decidir el manteniment d'Espanya en l'OTAN, on va guanyar el sí.

L'ingrés a la Comunitat Econòmica Europea (avui Unió Europea), va tenir una gran transcendència per a Espanya, ja que la integració a Europa era un dels objectius

socialistes en política internacional. L'acord es va tancar el 1985 i va entrar en vigor el primer dia de 1986. La integració d'Espanya a Europa va comportar la modificació de moltes lleis i normes (homologació de sistemes d'impostos indirectes com l'IVA, articulació i coordinació de les polítiques econòmiques, etc.) El 1987 es van celebrar els primers comicis al Parlament Europeu amb participació espanyola, on el PSOE va ser el partit més votat.

Durant la dècada dels 90, Espanya va prosseguir el seu procés d'integració a l'espai europeu. El 1991 va signar el tractat de la Unió a Maastricht que, entre altres coses, va implantar una moneda única: l'euro.

1-3 La consolidació del sistema democràtic

Entre el 1982 i el 1996, es van desactivar les conspiracions antidemocràtiques, es va consolidar un sistema parlamentari i es va impulsar la descentralització política en comunitats autònomes.

No es va poder resoldre el problema del terrorisme d'ETA, tot i que van augmentar les detencions de membres. Els pactes entre les diverses forces polítiques van contribuir a l'aïllament d'ETA.

Des de el 1982 fins el 1993, el PSOE va governar amb majoria absoluta. Del 1993 al 1996 amb majoria relativa, amb el suport parlamentari de CiU. Durant aquests tres anys, es van viure moments de màxima tensió política a causa de l'esclat de diversos casos de corrupció que afectaven el govern i el coneixement de la existència de pràctiques de terrorisme d'Estat en la lluita contra ETA (GAL, Grupos Antiterroristas de Liberación, format per policies i ex-delinqüents que van atemptar contra membres d'ETA entre el 1983 i el 1986).

El PP va utilitzar aquests casos per atacar políticament i judicialment el govern. Aquesta fou una de les causes per les quals la llarga dècada socialista va finalitzar amb una imatge política poc favorable.